

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet

26 februari 2025

Dnr: LI2024/00880

EN SNABBARE UTBYGGNAD AV HÄKTEN OCH ANSTALTER

Fackförbundet ST organiserar arbetstagare inom staten eller med statligt uppdrag. Vi representerar 100 000 medlemmar som arbetar statligt och där ingår medlemmar inom olika delar av rättskedjan. Nedan kommer vårt yttrande

Fackförbundet STs inställning till betänkandets förslag

Fackförbundet ST är positiva till förslagen om förenklade regelverk för att påskynda utbyggnaden av häkten och anstalter. Den rådande beläggingskrisen inom Kriminalvården har medfört allvarliga konsekvenser för såväl personal som intagna och påverkar organisationen i stort. Den höga beläggningen innebär en betydande arbetsbelastning för medarbetarna vilket påverkar anställdas arbetsmiljö och säkerhet. Därtill påverkar överbeläggningen kvaliteten i verksamheten negativt vilket på sikt kan få konsekvenser för klienternas rehabilitering och återanpassning till samhället.

Fackförbundet ST motsätter sig förslaget att ge regeringen bemyndigande att meddela föreskrifter om tidsbegränsade undantag från plan- och bygglagen vid extraordinära situationer (kap. 6.4). Vi anser att förslaget ger regeringen allt för omfattande befogenheter. De befintliga bestämmelserna i 16 kap. plan- och bygglagen som ger regeringen liknande befogenheter är strikt begränsade till några få oförutsägbara händelser. Vi har svårt att se hur bristen på häktes- och anstaltsplatser kan betraktas som en sådan oförutsägbar händelse då detta snarare handlar om en långvarig underhållsskuld orsakad av otillräckliga satsningar på Kriminalvården. Om en sådan ordning ändå anses nödvändig bör beslutet i stället fattas av riksdagen med kvalificerad majoritet. Vi menar att ett förslag som möjliggör omfattande och ingripande beslut samt innebär en inskränkning av den kommunala självstyrelsen måste ha ett brett parlamentariskt stöd för att säkerställa en rättssäker och demokratisk process.

Slutligen föreslår utredningen inrättandet av ett expertråd som ska fungera som ett rådgivande organ i det fortsatta arbetet med att bygga ut häkten och anstalter. Utredningen föreslår att ett antal myndigheter ska ingå i rådet. Fackförbundet ST vill understryka att det fackliga perspektivet måste inkluderas i detta arbete då anställdas perspektiv många gånger förbises i denna del av processen. Vi menar att frågor som rör lokaliseringen av nya häktes- och anstaltsplatser har en betydande inverkan på exempelvis balansen mellan arbetsliv och privatliv för anställda. Särskilt viktigt är tillgången till goda kommunikationsmöjligheter

eftersom pendlingstider och transportmöjligheter spelar en avgörande roll. Vi ser därför arbetet med utbyggnaden som nära kopplat till frågan om en långsiktig och hållbar kompetensförsörjning inom Kriminalvården och därför är det fackliga perspektivet avgörande.

Shervin Vahedi

Utredare, Fackförbundet ST

Britta Lejon

Förbundsordförande, Fackförbundet ST